

Piispainkokous 4/2025

Pöytäkirja

Aika: 9.9.2025

Paikka: Arkkipiispan residenssi, Liisankatu 29, Helsinki

Läsnä: Arkkipiispa **Elia** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, piispa **Sergei**

Sihteeri: Rovasti **Mikael Sundkvist**

Kokouksen avaaminen

48

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13:21.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

49

Päätösesitys: Arkkipiispa Elia on piispainkokouksen päätösvaltaisuuden saavuttamiseksi kutsunut OrtL 2006/985 27 §:n nojalla Oulun metropoliitan tehtäviä hoitava Haminan piispa Sergein osallistumaan kokoukseen, jotta sen päätösvaltaisuus voidaan saavuttaa.

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

Esityslistan hyväksyminen

50

Päätösesitys: Esityslista hyväksytään esitetyssä muodossa.

Päätös: Esityksen mukaan kuitenkin siten, että esityslistan kohdan 54 (Muut asiat) asiat käsitellään seuraavasti: a, b ja f päätösasioina, c, d ja e tiedoksi tulevina asioina.

Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastus

51

Päätösesitys: Edellisen kokouksen (5.6.2025, 3/2025) pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään.

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Elian esitys

52

Liturgisen aineiston verkkosivusto (Liite 1)

Tausta: Kirkollishallitus päätti kesäkuussa siirtää kirkon liturgisen aineiston verkkosivusto liturgia.fi:n kokonaishallinnan UEF teologian osastolle, jossa vastuuhenkilönä toimii apulaisprofessori Maria Takala-Roszczenko. Hän tiedustelee piispainkokoukselta, missä määrin piispat toivoisivat kuulevansa tai tulevansa konsultoiduiksi projektin aikana.

Päätösesitys: Piispainkokous toivoo raportin projektin etenemisestä kerran vuodessa aina kalenterivuoden alkuun mennessä.

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Elian esitys

53

Kirkolliskokousaloite hiippakuntien määrästä (Liitteet 2-3)

Tausta: Kirkolliskokousedustajat Jefim Brodkin ja Irina Tchervinskij-Matsi ovat tehneet vuoden 2025 kirkolliskokoukselle aloitteen Suomen ortodoksisen kirkon hiippakuntien määrän vähentämisestä nykyisestä kolmesta kahteen.

Kirkolliskokoukselle aloitteen johdosta tehtävää esitystä varten kirkollishallitus pyytää OrtKL 26.2 §:n kohtaan 5 perustuen piispainkokoukselta lausuntoa asiasta siten, että aloite ennätetään valmistelevaan kirkollishallituksen 20.10. 2025 pidettävään istuntoon.

Päätösesitys: Piispainkokous pyytää arkkipiispan teologista sihteeriä, TT Jelisei Heikkilää, laatimaan vedoksen piispainkokouksen lausunnoksi 5.10.2025 mennessä sekä päättää, että lausunto käsitellään sähköpostikokouksessa 8.10.2025. Lausunnossa on tuotava esille myös kysymyksen kanoniset puolet.

Päätös: Esityksen mukaan.

Piispainkokous katsoo, että aloitteessa esitetty asia on hyvä pohtia huomioiden väestönrakenteen rakenteellisia muutoksia.

Arkkipiispa Elian esitys

54

Piispainkokouksen aikataulu sekä paimenkirjeet

Päätösesitys: Piispat toimittavat yhdessä vigilian ja liturgian Oulussa 24.-25.1.2026 sekä kokoontuvat piispainkokoukseen 26.1.2025 samassa kaupungissa. Piispainkokous päättää laatia yhteiset paimenkirjeet joulu- ja suurenpaaston alkaessa sekä joulu- ja pääsiäistervehdykset.

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Elian esitys

55

Teologinen konferenssi Thessalonikissa

Tausta: Arkkipiispa Elia on saanut kutsun Ateenan arkkipiispalta, Hieronymos II:lta osallistua Kreikan kirkon kustantamana aikakauskirja Teologian konferenssiin ”Ortodoksinen teologia ja teknologian ontologia” Thessalonikissa 29.9.-1.10.2025.

Päätösesitys: Piispainkokous päättää, että metropoliitta Arseni osallistuu konferenssiin ”Ortodoksinen teologia ja teknologian ontologia” Thessalonikissa 29.9.-1.10.2025

Päätös: Esityksen mukaan.

Arkkipiispa Elian esitys

56

Diakonaattiraportin jatkotoimenpiteet (Liite 5)

Tausta: Kirkollishallituksen asettaman työryhmän raportti naisdiakonaatin mahdollisuuden ja naisten kirkollisen aseman selvittämiseksi saapui piispainkokoukseen 5.6.2025, jolloin se merkittiin saapuneeksi.

Piispainkokous kiittää keskusteluja herättäneestä kirkolliskokousaloitteesta ja myös työryhmää raporteista. On hyvä, että naisilla on Suomen ortodoksisessa kirkossa jo nyt mahdollisuus toimia erilaisissa vastuullisissa tehtävissä. Tässä suhteessa paikalliskirkkomme eroaa edukseen monista muista paikallisista ortodoksisista kirkoista. Mitä tulee naisdiakonaatin palauttamiseen piispainkokous toteaa, että

autonomisella kirkollamme ei ole valtuuksia tehdä asiassa päätöstä. Asia kuuluu selvästi itsenäisille kirkkoille, Suomen tapauksessa Konstantinopolin patriarkaatille, joka voi niin halutessaan olla aloitteellinen ja tehdä päätös asiasta sekä ohjeistaa sen alaisuudessa toimivia hiippakuntia ja autonomisia kirkkoja.

Piispainkokous toteaa kuitenkin , että jatkossa on tärkeää pohtia kysymystä, miten kirkkomme naisten erityiset kyvyt ja lahjat voivat tulla yhä enemmän käyttöön eri tavoin kirkkomme elämän hyväksi.

Päätösesitys: Piispainkokous kiittää työryhmää sen raportista mutta ei tee päätöstä asiassa, koska asia ei ole Suomen piispainkokouksen päätettävissä.

Päätös: Esityksen mukaan.

Muut asiat

57

- a) Riina Nguyen, Irina Tchervinski-Matsi, Maria Takala-Roszczenko ja Talvikki Ahonen pyytävät audienssia piispainkokouksessa koskien suunnitelmaansa seminaaria. (Liite 8) Piispainkokous toteaa, että sen puheenjohtaja voi piispainkokouksen työjärjestyksen mukaisesti kutsua suunnittelutyöryhmää seuraavaan kokoukseen.

Tiedoksi tulevat asiat

58

- a) YTT Talvikki Ahosen raportti ”Ortodoksisen kirkon ja Luterilaisen maailmanliiton 19. teologinen dialogi” (Liite 6)
- b) Dosentti Jyrki Loiman kirje 10.7.2025 piispainkokoukselle koskien raporttia ”Naisdiakonaatin mahdollisuudesta sekä naisten kirkollisesta asemasta” (Liite 7)
- c) Piispainkokous 3/2025 (5.6.2025; asia 33) päätti, että piispa Sergei valmistelee uuden version kirjeestä katekumeeneille seuraavaan kokoukseen. Todetaan, että kirje on tullut hyväksytyksi piispojen keskinäisellä viestinnällä elokuun aikana, kun haluttiin saada se valmiiksi ennen katekumeeniopetuksen alkamista syyskuussa. (Liite 4)
- d) Piispainkokous 3/2025 (5.6.2025; asia 35) päätti pyytää liturgisen toimikunnan puheenjohtajan, pastori Joosef Volan, saattamaan piispainkokouksen tietoon liturgisen toimikunnan jäsenet. Pastori Vola on viestissään arkkipiispalle 31.8.2025 ilmoittanut toimikunnan jäseniksi hänen itsensä lisäksi pastori Markku Kinkin, ylidiakoni Jorma Häkkisen sekä lukija Petri Gyllströmin.
- e) Helsingin arkkipiispa on 18.8.2025 asettanut pappismunkki Vladimiros Rusasen kuuden kuukauden toimituskieltoon.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14:47.

Aika ja paikka alussa mainitut.

Puheenjohtaja

Elia

Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Mikael Sundkvist

piispainkokouksen sihteeri